dosarul nr.2-443/2024
2-24048214-38-2-02052024-1
Dispozitiv pronunțat public la 02 octombrie 2025
Hotărîrea integrală întocmită la 19 decembrie 2025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

02 octombrie 2025 **orașul Rezina**

Judecătoria Orhei sediul Rezina
Instanța având în componenţă:
Preşedintele şedinţei,
judecător Veronica Cuculescu
grefieri: Grefier Maria Calugher
interpret Interpret Vera Cotovschi

Cu participarea:

Reclamantului Goriunov Igor, născut la *****, cod personal *****

Reprezentantului reclamantului Goriunov Igor, avocatului Șova Ion, împuternicit în baza mandatului seria și nr. MA 1897287 din 17.01.2024

Reprezentantului pîrîților Ministerului Justiției și Administrației Naționale a Penitenciarelor, Crutco Sergiu, împuternicit în baza procurii nr. 7/22 din 06.01.2025, Reprezentanții Penitenciarului nr. 17 Rezina, Daniela Tuluc și Dabija Vasile

examinând în şedinţă de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Goriunov Igor împotriva Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor și Penitenciarului nr. 17 Rezina, cu privire la constatarea încălcării drepturilor prevăzute de art. 3 și art. 5 din Convenția Drepturilor Omului și încasarea prejudiciului moral,

A CONSTATAT:

La data de 02.05.2024, avocatul Șova Ion, în interesele lui Goriunov Igor a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor și Penitenciarului nr. 17 Rezina privind constatarea încălcării drepturilor prevăzute de art. 3 și 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și repararea prejudiciului moral cauzat.

În motivarea cererii a indicat că, prin sentința Tribunalului Chișinău, din 16.07.1998, Goriunov Igor a fost condamnat: - în baza art. 88 p. p. 1, 4, 6 Cod penal (red. 1961) la detențiune pe viață; - în baza art. 121 alin. (2) p. p. 1, 2, 3, 7 Cod penal (red. 1961) la 14 ani de privațiune de libertate, fără confiscarea averii; - în baza art. 227 alin. (2) Cod penal (red. 1961) la 5 ani privațiune de libertate.

Prin decizia din 16.03.1999 Curții Supreme de Justiție sentința a fost menținută.

Prin hotărîrea Plenului CSJ din 29.01.2007, a fost admis din alte motive recursul în anulare, a fost casată parțial sentința Tribunalului Chișinău din 16.07.1998 și decizia Curții Supreme de Justiție din 19.03.1999, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre prin care Goriunov Igor a fost condamnat: în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal (red. 2002) la 12 ani închisoare fără amendă; - în baza art. 88 punctele 1, 4 și 6 Cod penal (red. 1961) la detențiune pe viață; - în baza art. 227 alin. (2) Cod penal (red. 1961) la 2 ani privațiune de liberate. Absolvit de pedeapsa stabilită în baza art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a V-a de la proclamarea independenței R. Moldova nr. 972 din 24.07.1996. Conform art. 39 Cod penal (red. 1961) i-a fost stabilită pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin absolvirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă detențiune pe viață. Începutul termenului de executare a pedepsei fiind calculat din 07.09.1994.

Indică că, la 16.03.2020, reclamantul Goriunov Igor a depus în instanța de judecată o cerere privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 21.04.2022, cererea reclamantului a fost respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea încheierii judecătorul de instrucție a constatat faptul că, reclamantul Goriunov Igor întrunește trei din cele patru condiții pentru a putea beneficia de liberarea condiționată. În esență, judecătorul de instrucție a respins cererea reclamantului din caza faptului că, Goriunov Igor a fost sancționat disciplinar de 14 ori, totodată a ales să folosească de dreptul dicreționar conferit de lege.

A menționat că, deși judecătorul de instrucție a consemnat în încheierea din 21.04.2022 că, reclamantului îi sunt aplicabile prevederile Codului penal din redacția anului 1961, Penitenciarul nr. 17 Rezina a continuat deținerea lui Goriunov Igor în regim comun. Reclamantul a fost nevoit să se adreseze instanței de judecată pentru a fi transferat în regim înlesnit. În acest sens, Judecătoria Orhei, sediul Rezina a pronunțat încheierea din 23.09.2022, printre circumstanțele factuale referitoare la situația reclamantului, importante pentru soluționarea prezentei cereri, sunt: - reclamantul a fost evaluat de psihologul penitenciarului ca fiind un deținut cu un risc redus de recidivă; - nu are de reparat daune cauzate în urma săvîrșirii infracțiunilor pentru care a fost condamnat; - a realizat programul individual de executare a pedepsei.

Cu privire la violarea art. 3 CEDO.

Reclamantul a solicitat acest capăt de cerere să fie examinat prin prisma faptului că pedeapsa detențiunii pe viață, aplicată reclamantului Goriunov Igor, este ireductibilă de facto, fapt ce contravine art. 3 CEDO.

Indică că, reclamantul Goriunov Igor a fost evaluat ca fiind un condamnat ce reprezintă un risc redus de recidivă, este caracterizat pozitiv, este deținut în regim înlesnit de detenție, a executat termenul minim de pedeapsă pentru a putea solicita revizuirea pedepsei detențiunii pe viață. Reclamantul Goriunov Igor, în cazul în care pedeapsa sa era conformă art. 3 CEDO, trebuia eliberat după data de 07.09.2019. În cazul refuzului de a-l elibera condiționat de pedeapsă, Goriunov Igor trebuia să fie informat de condițiile necesare pentru a le întruni în vederea eliberării condiționate, fapt ce nu a avut loc.

Mai mult, avînd în vedere motivele respingerii cererii reclamantului din 21.04.2022, autoritățile competente trebuiau să elaboreze un plan individualizat de executare a pedepsei pentru ca la o nouă adresare, reclamantul să aibă șanse reale de a fi eliberat. Acest fapt nu a avut loc. Din contra, penitenciarul nr. 17 Rezina, deși cunoștea că judecătorul de instrucțiune a consemnat în încheierea sa că, reclamantul a obținut dreptul de a solicita eliberarea condiționată după executarea a 25 de ani, Goriunov Igor a continuat să fie deținut în regim comun de executare a pedepsei. Fiind privat de beneficiile regimului înlesnit, reclamantul a fost privat în mod arbitrar de dreptul la întrevederi nelimitate cu colaboratorii organului de probațiune.

În 2024, reclamantul s-a adresat Comisiei Penitenciarului nr. 17 Rezina cu o cerere prin care a solicitat înaintarea unui demers în instanța de judecată pentru a fi examinată posibilitatea liberării sale condiționate. Potrivit extrasului din procesul-verbal nr. 04 al Comisiei Penitenciarului nr. 17 Rezina din 27.02.2024, cererea lui Goriunov Igor a fost respinsă. Motivele invocate de Comisie au fost: neexecutarea termenului minim de 30 de ani închisoare și comportamentul negativ.

În viziunea sa primului motiv, este absurd. Iar celălalt motiv, reclamantul declară că, acesta este la fel nejustificat. Administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina, îl caracterizează negativ din cauza faptului că, dumnealui semnalează nereguli din cadrul instituției și se plînge de încălcarea drepturilor sale prevăzute de lege. Problema constă în faptul că, pedeapsa detențiunii pe viață a lui Goriunov Igor nu întrunește condiția ”de facto”. Ori, pedeapsa detențiunii pe viață este ireductibilă, Goriunov Igor poate nutri, eventual, o vagă iluzie, nicidecum o speranță în privința reductibilității pedepsei. Dumnealui îi este refuzată ”revizuirea” pedepsei detențiunii pe viață chiar și în lipsa unui temei legitim de natură penală. În pofida termenului minim de pedeapsă efectiv executat, achitării prejudiciului material și moral, progreselor comportamentale pe parcursul detenției, i-a fost respinsă o cerere privind aplicarea art. 51 Cod penal (red. 1961) și o cerere privind aplicarea Legii nr. 243/2021 (în 2023). În susținerea ideii că pedeapsa detențiunii pe viață a lui Goriunov Igor contravine art. 3 din Convenție, mai invocă și faptul că, în istoria Republicii Moldova nici un condamnat la detențiune pe viață nu a beneficiat de instituția liberării

condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu toate că, legislația le oferă de jure o asemenea posibilitate.

A concluzionat că, reclamantul Goriunov Igor execută în continuare pedeapsa detențiunii pe viață, deși dumnealui a executat mai mult de 29 de ani din pedeapsă și prezintă un risc redus de recidivă. Astfel spus, detenția reclamantului nu este justificată de vreun motiv legitim de ordin penologic.

Cu referire la violarea art. 5 alin. (1) lit. a) CEDO.

A explicat că, reclamantul Goriunov Igor are executat mai mult de 29 de ani de închisoare, are un risc redus de recidivă, a executat integral planul individual de executare a pedepsei și pe parcursul detenției a dat dovadă de progrese comportamentale.

A menționat că, din moment ce reclamantul a întrunit de facto condițiile pentru a beneficia de liberarea condiționată, iar instituția penitenciară sau judecătorul nu au constatat vreun motiv legitim de ordin penologic, detenția reclamantului nu mai poate fi apreciată ca fiind legală în sensul Convenției.

Cu referire la repararea prejudiciului moral.

A menționat că, la examinarea prezentei cereri urmează a fi aplicate direct prevederile Convenției și jurisprudența Curții Europene. În cazul reclamantului Goriunov Igor, urmează să fie stabilită o violare a art. 3 și art. 5 alin. (1) lit. a) din Convenție și să-i fie acordate compensații justificate în raport cu circumstanțele cazului din speță.

A menționat că, referitor la determinarea cuantumului compensației prejudiciului moral cauzat, ținînd cont de principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral, de faptul că, compensația care este neglijabilă sau disproporționată față de gravitatea încălcării nu ar respecta esența acestui drept, deoarece ar face ca dreptul garantat de această dispoziție să fie pur teoretic, precum și că nivelul compensațiilor trebuie să fie comparabil în raport cu sumele acordate de Curte în cauze similare, consideră că suma de 600 000 lei (300 000 lei pentru fiecare capăt de cerere) este de natură să ofere părții o reparație completă pentru atingerea drepturilor lezate. Suma respectivă este într-un raport proporțional și rezonabil cu perioada îndelungată în care i-au fost încălcate drepturile menționate, cu intensitatea suferințelor rezultate în urma încălcării acestor drepturi și corespunde cu criteriile stabilite de despăgubire stabilită atît în jurisprudența europeană cît și cea națională.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. art. 166, 167 din Codul de procedură civilă, art. art. 3, 5 alin. (1) lit. a) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A solicitat constatarea încălcării drepturilor lui Goriunov Igor garantate de art. 3 și 5 alin. (1) lit. a) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dispunerea încasării de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiție al Republicii Moldova, în beneficiul lui Goriunov Igor, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 600 000 lei (300 000 lei pentru aplicarea tratamentelor inumane pe parcursul a mai mult de 29 ani; 300 000 lei pentru detenția ilegală din 07.09.2019 pînă în prezent) și

dispunerea încasării de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Goriunov Igor, a tuturor cheltuielilor de judecată.

La data de 12.07.2024, reprezentantul Ministerului Justiției și Administrației Naționale a Penitenciarelor, Sergiu Crutco, a depus o referință, prin care a solicitat respingerea cererii date ca nefondată.

În motivarea referinței a indicat că, *cu referire la pretinsa încălcare a dreptului garantat de art. 3 CEDO* consideră că solicitarea în această privință este neîntemeiată.

A dedus că, afirmația prin care se pretinde că detențiunea pe viață aplicată reclamantului este ireductibilă pornește de la criticele aduse Penitenciarului nr. 17 Rezina și anume că, deși, urma să fie eliberat după data de 07.09.2019, și că instanța de judecată anterior a stabilit că reclamantul a obținut dreptul de a solicita eliberarea condiționată după expirarea a 25 de ani, penitenciarul nu a elaborat un plan individualizat de executare a pedepsei, iar la 27.02.2024 a decis de a refuza în cererea în înaintarea demersului în instanța de judecată pentru a fi examinată posibilitatea liberării sale condiționate, din motivul neexecutării termenului minim de 30 de ani și comportamentului negativ. Or, în viziunea penitenciarului, reclamantul nu poate beneficia de liberarea condiționată din motivul că nu întrunește cumulativ toate condițiile pentru aceasta și anume nu are termenul necesar și prezența comportamentului negativ. Totodată, reclamantul odată ce nu este de acord cu decizia Comisiei penitenciare din 27.02.2024, este în drept să depună în instanța de judecată cerere de liberare condiționată de pedeapsă înainte de termen, unde poate invoca dezacordul cu refuzul dat, atît asupra constatării comisiei privind neexecutarea efectivă a cel puțin 30 de ani de închisoarea, cît și asupra constatărilor privind comportamentul negativ. În acest context, este stabilit refuzul Penitenciarului nr. 17 Rezina din 27.02.2024 privind înaintarea materialelor în instanța de judecată privind aplicarea prevederilor art. 91 din Codul penal, se află în proces de examinare în Judecătoria Orhei, sediul Rezina, ședința fiind fixată pentru data de 11.09.2024, ora 09:20, fapt care denotă că reclamantul s-a adresat cu o cerere în acest sens în instanța de judecată.

Cu referire la pretinsa încălcare a dreptului garantat de art. 5 alin. (1) lit. a) CEDO, consideră că solicitarea reclamantului ca fiind de asemenea una neîntemeiată or, în speță acesta eronat pretinde la ideea că din momentul ce a survenit termenul și/sau întrunește condițiile de eliberare condiționată înainte de termen, detenția sa în penitenciar nu mai poate fi considerată legală. La acest aspect, au menționat faptul că potrivit Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.01.2007, a fost condamnat la detențiune pe viață, fapt care contravine sensului formulat de reclamant că odată la parvenirea și întrunirea condițiilor pentru eliberarea condiționată înainte de termen potrivit art. 91 din Codul penal, detenția sa în continuare este una ilegală. La fel, a precizat faptul că deținerea reclamantului Igor Goriunov constă din competențele atribuite sistemului administrației penitenciare, care pun în executare hotărîrile

instanțelor judecătorești. Astfel, deoarece reclamantul a fost condamnat definitiv la detențiune pe viață prin Hotîrârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.01.2007, consideră că solicitarea privind încălcarea art. 5 alin. (10 lit. a) din CEDO este una neîntemeiată. Or, detenția numitului prezumă din hotîrârea sus-menționată, prin care reclamantul a fost condamnat definitiv la pedeapsa detențiunii pe viață. Prin urmare, administrația penitenciarului la moment nu are temei juridic de a-l elibera pe reclamant, atît timp cît acesta execută pedeapsa conform hotîrârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.01.2007 și nu există o hotărîre de liberare condiționată înainte de termen sau altfel de hotărîre de eliberare din detenție. Prin urmare concluzionează că, argumentele invocate de către reclamant nu se înscriu în noțiunea de „detenție ilegală", deoarece la moment reclamantul execută pedeapsă conform Hotîrârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.01.2007, prin care a fost condamnat definitiv la pedeapsa cu detențiune pe viață.

Consideră că este neîntemeiată pretenția cu privire la repararea pretinsului prejudiciu moral în cuantum de 600 000 lei, or reclamantul nu a probat pretinsele suferințe invocate în cerere, acestea fiind expuse doar în mod declarativ, fără a fi prezentate instanței vreo probă care să demonstreze, cel puțin aparența unui pretins prejudiciu moral, ca urmare a detenției ilegale începînd cu 07.09.2019 și refuzului penitenciarului de a înainta demersul pentru aplicarea art. 91 Cod penal. Astfel, pornind de la practica CEDO, precum și în lipsa unor acte/documente care ar întemeia suma solicitată cu titlul de prejudiciu moral, consideră că aceasta este nejustificată. De altfel, evaluarea prejudiciului moral nu presupune determinarea prețurilor "suferințelor fizice sau psihice", ci aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicațiilor acestora pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate.

În referința depusă de reprezentantul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Daniela Tuluc a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, precum și a pretențiilor privind încasarea cheltuielilor de judecată, întrucît nu există temeiuri legale sau factuale care să susțină încălcarea drepturilor invocate de reclamant.

În motivarea referinței a indicat că, pretențiile reclamantului Goriunov Igor sunt neîntemeiate, iar reclamantul beneficiază de toate căile legale prevăzute de legislația Republicii Moldova pentru reducerea pedepsei, fără a fi supus vreunei forme de discriminare. Conform încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 11.02.2025, reclamantul a avut posibilitate a de a solicita liberarea condiționată înainte de termen, în baza art. 91 din Codul penal, cerere examinată de instanță la propunerea avocatului său, Ion Șova. De asemenea, încheierea Judecătoriei Orhei din 22.01.2025, atestă că Penitenciarul nr. 17 Rezina, a înaintat un demers pentru aplicarea amnistiei în temeiul Legii nr. 243/2021, demonstrînd accesul reclamantului la mecanismele legale de clemență. Aceste proceduri judiciare, confirmă că reclamantului i se asigură în mod efectiv dreptul de a solicita revizuirea pedepsei, în conformitate cu standardele legale

naționale și internaționale, inclusiv cele prevăzute de CEDO. Prin urmare, afirmațiile privind încălcarea drepturilor sale garantate de art. 5 (dreptul al libertate și siguranță) și art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) nu sunt susținute de probe care să indice o discriminare sau o restricționare nejustificată a accesului la căile legale de reducere a pedepsei.

A mai adăugat că, comportamentul reclamantului în timpul executării pedepsei contravine condițiilor necesare pentru a beneficia de măsurile solicitate, ceea ce justifică deciziile instanțelor și ale administrației penitenciare. Potrivit încheierii din 22.01.2025, privind aplicarea în privința reclamantului, Goriunov Igor a prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, Goriunov Igor a fost sancționat disciplinar de 15 ori în perioada 1995-2021 pentru încălcări ale regimului de detenție, inclusiv păstrarea obiectelor interzise și tentative de evadare (pct. 32). De asemenea, în perioada ulterioară, respectiv 15.02.2023, 29.12.2023 și 24.10.2024, acesta a fost sancționat suplimentar pentru deținerea și confecționarea obiectelor interzise, conform proceselor-verbale de percheziție (pct. 49 și 50). Aceste abateri repetate au condus la caracterizarea sa negativă de către Comisia Penitenciarului nr.17 Rezina, aspect confirmat în Raportul de evaluare din 25.10.2024, care menționează o stare psiho-emoțională nesatisfăcătoare și incapacitatea de a face față situațiilor de stres (pct. 49). În mod similar, încheierea din 11.02.2025, subliniază sancționarea reclamantului de cel puțin 2 ori în perioada 2021-2023 pentru abateri disciplinare similare, ceea ce a stat la baza stabilirii unui comportament negativ (pct. 10, pag 10). Astfel, încălcările constante ale regimului de detenție demonstrează că, reclamantul nu îndeplinește condițiile de comportament pozitiv, cerute de lege pentru aplicarea liberării condiționate sau a amnistiei, infirmînd orice presupusă încălcare a art. 3 CEDO (interzicerea tratamentelor inumane sau degradante) derivată din refuzul acestor măsuri.

A concluzionat că, pîrîții susțin reclamantul Goriunov Igor nu a fost privat de drepturile sale fundamentale, beneficiind de acces deplin la procedurile legale de reducere a pedepsei, fără discriminare. Caracterizarea sa negativă rezultă din propriile acțiuni de încălcare a regimului de detenție, ceea ce justifică deciziile instanțelor și ale administrației penitenciare.

Argumentele participanților la proces:

Reprezentantul reclamantului Goriunov Igor, avocatul Șova Ion, în ședința de judecată a menționat că, susține cererea de chemare în judecată, iar începutul termenului de executare a pedepsei este 07.09.1994. A precizat că, în funcție de această dată pot stabili data la care clientul său a îndeplinit 25 de ani de executare a pedepsei. Un alt aspect este că, clientul său a fost condamnat în baza Codul Penal redacția din 1961, potrivit căruia condamnatul care execută pedeapsa la detențiune pe viață poate solicita eliberarea condiționată înainte de termen după executarea efectivă

a 25 de ani pedeapsă. În cazul reclamantului - 25 de ani de pedeapsă s-au împlinit la data de 06.09.2019. O altă categorie de aspecte importate sunt: Jurisprudența Curții Europene; recomandările comitetului de miniștri; prevederile convenției și modalitatea prin care instituția penitenciară a gestionat această pedeapsă și modul în care instanțele au examinat cererile reclamantului ce ține eliberarea de pedeapsă înainte de termen. Ce ține de criteriile, recomandări si jurisprudența dezvoltată de Curtea Europenă în privința art. 3 ce ține de speranța eliberării, a menționat că, în recomandările nr. 22 al comitetului de miniștri, criteriile care sunt stabilite de către stat trebuie să fie clare, explicite și realiste. Nu în ultimul rând, potrivit acestor recomandări care pe parcurs au fost preluate în jurisprudența CE persoana care execută pedeapsă cu detențiune pe viață îndată ce îndeplinește fracția minimă de pedeapsă trebuie să fie examinată pentru stabilirea posibilității eliberării acestuia. A treiea recomandare pe care el o consideră relevantă, în speță este că în procesele care se examinează eliberarea condiționată înainte de termen comitetul de miniștri recomandă ca să fie atrași psihologi și/sau psihiatri în examinarea acestor chestiuni. La caz propune să fie analizată prima adresare a reclamantului ce ține de eliberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (încheierea 21.04.2022). Ulterior, fiindu-i respinsă cererea reclamantul s-a adresat către judecătorul de instrucție, judecătorul de instrucție în motivarea încheierii - constată faptul că, Goriunov Igor întrunește 3 din 4 condiții pentru a beneficia de eliberarea înainte de termen. Cele trei condiții întrunite sunt fracția minimă de pedeapsă, achitarea prejudiciului moral și material și executarea platului individual de executare a pedepsei. Poziția noastră este că, judecătorul de instrucție a făcut un abuz de dreptul discreționar prevăzut de Codul penal și menționează că d-lui nu este convins de faptul că, clientul său poate fi eliberat fără de executare deplină a pedepsei fără a aduce argumente pe care reclamantul să înțeleagă ce trebuie să mai îndeplinească pentru a beneficia de efectele instituției. Judecătorul de instrucție s-a limitat doar la faptul că, a fost sancționat de 16 ori și are 20 de stimulări, dar nu a încercat să pătrundă în esența abaterilor disciplinare să compare cu infracțiunea dacă este vreo similaritate între infracțiune și abateri pentru care a fost sancționat. Totodată judecătorul de instrucție urma să țină cont la momentul când se examina cererea trecuse 8 ani de la ultima sancțiune aplicată în 2016. Este de neînțeles argumentul judecătorului de instrucție precum că echitatea social nu poate fi restabilită fără a fi executată pedepsei. Goriunov Igor nu a înțeles ce trebuie să facă ca să fie restabilită echitatea socială. La caz, judecătorul de instrucție trebuia să se axeze pe securitatea publică dacă condamnatul prezintă ori nu pericol pentru societate și poate fi integrat în societate. Unicul argument al P-17 a fost că, nu a executat 30 de ani închisoare dar nu s-a referit la comportamentul negativ la pericolul reclamantului pentru societate. Din acest considerent, este un indiciu evident că de facto pedeapsa executată de reclamant este ireductibilă și nu are cum să aibă o speranță că, la un moment dat poate să fie în libertate indiferent de ce nu ar întreprinde d-lui. Se referă la încheiere din 21.04.2022, ei invocă încălcarea art. 3 din

considerentul că autoritățile naționale nu gestionează corespunzător pedeapsa la detențiune pe viață, nu întreprind măsuri necesare nu manifestă interesul pentru integrarea persoanelor în societate. Nu au avut loc întâlniri cu colaboratorii Biroului de Probațiune și nu a fost trecut la un regim înlesnit. Totodată, un alt aspect ce reiese din ireductibilitatea pedepsei anume că, Curtea Europeană examinează chestiunea dacă pedeapsă cu detențiune pe viată este compatibilă cu prevederile art. 3 este numărul de persoane dintr-un stat membru cărora le-a fost aplicată eliberarea de pedeapsă înainte de termen. Ce ține de încălcările art. 5 alin. (1) lit. a din convenție consideră că Gorinov Igor după data de 06.09.2019 de facto întrunind condițiile pentru a beneficia de eliberarea condiționată, dar făcându-se abuz de dreptul discreționar al instanțelor de judecată din diverse motive, consideră că nu este întrunită noțiunea de legalitate a detenției potrivit art.5 alin. (1) lit.a). După 06.09.2019 nu poate considera că detențiunea pe viață este legală și are loc încălcarea normei invocate. Având în vedere încălcările, termenul, suferințele prin care a trecut reclamantul consideră că sumele invocare de d-lui în scopul reparării prejudiciul moral sunt rezonabile și în concordanță cu natura încălcărilor și suferințelor pe care le are reclamantul. Solicită să fie încasat de la Bugetul de Stat prejudiciu moral pentru încălcarea art. 5 alin. (1) lit. a) și art. 3 din Convenție cu titlu de prejudiciu moral pentru aplicarea unei pedepse inumane și degradante.

Ca urmare a deciziei comisiei din 2022 privind refuzul de a înainta materialele în judecată - Curtea de Apel a menținut. Ulterior, deciziei comisiei din 27.02.2022, este în procedură la CA Nord. Penitenciarul a refuzat să înainteze, judecătorul de instrucție a respins și ei au contestat. Este o soluției a instanței de fond pe a doua cerere a lui Goriunov de aplicare a art. 91 Cod penal. Cu privire la aplicarea actului de amnistie, s-a adresat administrației Penitenciarului, însă i-a fost respinsă cererera. CA Chișinău a trimis la rejudecare cauza și a fost respins recursul va fi examinat în luna iunie 2025. Din 2019, reclamantul s-a adresat de 2 ori cu cerere privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal. Raportul de expertiză judiciară anexat a fost prezentat în dosarul ce ține de amnistie. Invocând încălcarea art. 3, se bazează pe faptul că reclamantul nu a beneficiat de o examinare corespunzătoare a posibilității de a fi eliberat conform recomandărilor comitetului de miniștri. Invocând încălcarea art. 5 consideră că reclamantul după data de 07.09.2019 a obținut dreptul de a fi eliberat din locurile de detenție. A mai adăugat că, există o Hotărâre judecătorească privitor la încălcarea art. 8 CEDO pe faptul transferării clientului său de la regim comun la regim înlesnit. La moment cauza se află la CA, prima instanță s-a pronunțat în favoarea clientului său.

Reclamantul Goriunov Igor, *la întrebările instanței* a explicat că la începutul anului 2019 s-a adresat către penitenciar cu rugămintea de a fi inclus în programa de pregătire pentru eliberarea condiționată înainte de termen. Cererea i-a fost respinsă pe motiv că nu a executat 30 de ani de închisoare. În procesul de evaluare, administrația nu a indicat că, la ziua de azi deține 40 stimulări, a participat la o mulțime de

activități, a însușit 2 profesii dar menționează că el are mustrări pentru care a fost sancționat disciplinar. În încheierea din 2022 s indică că dânsul a îndeplinit 3 din 4 condiții, iar pentru a se adresa din nou este nevoie să întrunească toate condițiile specificate. Însă în motivare judecătorul a indicat ca să ispășească pedeapsa deplină dar cum poate să ispășească pedeapsa pe deplin. În așa caz consideră că l-au privat de dreptul de a spera. A mai indicat că a fost condamnat la detențiune pe viață în anul 1998. Până la intrarea în vigoare a noului Cod de executare din anul 2004, condamnații la detențiune pe viață nu aveau nici o speranță de a fi eliberați condiționat. Odată cu noul Cod de executare, s-a stabilit că persoanele condamnate la detențiune pe viață trebuie să execute minimum 25 de ani de pedeapsă pentru a putea beneficia de aplicarea acestei legi. Codul de executare mai prevede și alte condiții, iar el s-a străduit să corespundă acestor condiții, depunând toate eforturile pentru socializare și reeducare. În anul 2005 a achitat prejudiciul în cauza penlă, iar în anul 2008, printr-o cerere, a refuzat să se supună regulilor impuse de mediul criminal din penitenciar. Instanța, la emiterea hotărârii, nu a ținut cont de faptul că a beneficiat de peste 30 de stimulări, iar dosarul său personal reflectă implicarea sa activă în viața penitenciarului. Chiar și așa, judecătorul l-a caracterizat pozitiv și a menționat în hotărâre că întrunește cele trei criterii necesare pentru a putea fi aplicată legea privind eliberarea condiționată. Această perioadă l-a afectat emoțional și psihologic, deoarece a fost lipsit de speranța de a fi eliberat. Până în prezent, legea privind eliberarea condiționată nu a fost aplicată nici unui condamnat la detențiune pe viață din Republica Moldova, fapt ce constituie o încălcare a prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului.

După pronunțarea încheierii din 21.04.2022, i-au fost incluse 2 programe noi apărute în ultimii doi ani, restul programelor au fost îndeplinite de către el.

Reprezentantului Ministerului Justiției și Administrației Naționale a Penitenciarelor, Sergiu Crutco, a declarat că, susține integral referința. Accentuează că, reclamantul a fost condamnat la detențiune pe viață, dreptul la eliberare condiționată înainte de termen apare la 25 ani, prin urmare urmează acest drept să-l stabilească instanța de judecată printr-o hotărâre definitivă. Ei acum nu consideră că anumite drepturi garantate de CEDO nu au fost încălcate si solicită să fie respinsă acțiunea ca fiind prematură.

Nu poate explica de ce până în anul 2025 nu a fost aplicată eliberarea condiționată înainte de termen față de nici o persoană condamnată la pedeapsa cu detencțiune pe viață.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Tuluc Daniela, a menționat că, solicită respingerea cererii reclamantului ca fiind neîntemeiată. Adaugă că, condamnatului nu îi sunt încălcate drepturile și nici sub o formă nu este discriminat. Situația lui Goriunov a fost discutată în cadrul comisiei penitenciarului inclusiv pentru aplicarea art.91 CP, condamantul a beneficiat de dreptul de a se adresa în instanța de judecată- pe acest fapt există și o încheiere a instanței de fond și urmează să se expună

și CA. Încheierea judecătorească este argumentată. La fel și în argumentele comisiei este menționat motivul comportamentul agresiv al condamnatului. Consideră că condamnatul se bucură în continuare de toate posibilitățile și nu îi sunt încălcate drepturile sub nici o formă.

Administrația Penitenciarului 17 Rezina a întocmit un demers pentru aplicarea Legii cu privire la amnistie în privința reclamantului, dar hotărârea comisiei a fost bazată pe situația care era la acel moment. Goriunov a încălcat regimul de detenție după înaintarea demersului cu privire la aplicarea amnistiei. Referitor la caracterizarea comportamentului condamnatului nu este o interpretare personală ci este un moment la care a atras atenția instanța de fond. Există hotărârea din 22.02.2025. Ideea este că condamnatul nu săvârșește aceleași abateri, abaterile sunt de diferită natură care continuă. Nu poate să menționeze exact câte stimulări a avut reclamantul Goriunov Igor după înaintarea demersului cu privire la aplicare a amnistiei. Nu are un certificat de stimulări pentru al vizualiza. După înaintarea demersului cu privire la aplicarea amnistiei condamnatul a participat la activități.

Argumentele instanței de judecată.

Audiind părțile, examinând materialele dosarului și referințele depuse în raport cu prevederile legale, instanța de judecată consideră necesar de a respinge acțiunea, ca neîntemeiată din următoarele motive.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

În temeiul prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu

stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea.

Analizând circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, instanța de judecată reține următoarele.

Din materialul probator rezultă că, reclamantul Goriunov Igor a fost condamnat prin sentinţa Tribunalului mun. Chișinău din 16.07.1996:- în baza art.88 pct. 1,4,6 Cod penal (red.1961) - la detenţie pe viaţă;- în baza art. 121 al.2 pct. 1,2,3,7 Cod penal (red.1961) - la 14 de ani privaţiune de libertate;- în baza art. 227 al.2 Cod penal (red.1961) - la 5 ani privaţiune de libertate; În baza art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a V-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 972 din 24.07.1996, Goriunov Igor a fost absolvit de pedepasa stabilită conform art. 227 Cod penal. În baza art.39 Cod penal, pentru cumul de infracţiuni, i-a fost aplicată pedeapsa definitivă - detenţie pe viaţă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24.11.1998, a fost casată sentinţa Tribunalului mun. Chișinău din 16 iulie 1996 , rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care Goriunov Igor a fost condamnat - în baza art.88 pct. 1,4,6 Cod penal (red.1961) – 15 ani privațiune de libertate; - în baza art. 121 al.2 pct. 1,2,3,7 Cod penal (red.1961) - la 14 de ani privaţiune de libertate, fără confiscarea averii; - în baza art. 227 al.2 Cod penal (red.1961) - la 5 ani privaţiune de libertate; În baza art.39 Cod penal, pentru cumul de infracţiuni, i-a fost aplicată pedeapsa definitivă -15 ani privațiune de libertate.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.03.1999 a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 24.11.1998 menținându-se sentința Tribunalului Chișinău din 16.07.1996.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 29 .01.2007 a fost admis din alte motive recursul în anulare declarat de Goriuniov Igor a fost casată parțial sentinţa Tribunalului Chișinău din 16.07. 1996 și decizia Curții Supreme de Justiție din 16.03.1999, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care Goriunov Igor a fost condamnat în baza:- art. 188 alin. (2) lit. b) Cod penal (red. din 18.04.2002) la 12 ani închisoare, fără amendă. - art. 88 punctele 1, 4 și 6 Cod penal (red. 1962) la detențiune pe viață; - în baza art. 227 alin. 2 Cod penal (red. 1962) la 2 ani închisoare. Absolvit de pedeapsa stabilită în baza art. 2 al legii cu privire la amnistie în legătură cu Aniversarea a V-a de la proclamarea independenței R. Moldova nr. 972 din 24 iulie 1996.

Conform art. 39 Cod penal (red. 1961) lui Goriunov Igor i s-a aplicat pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin absolvirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă detențiunea pe viață. În rest, hotărârile s-au menținut fără modificări.

Cu privire la cerința reclamantului referitor la constatarea încălcării drepturilor lui Goriunov Igor garantate la art. 3 CEDO, se reţin următoarele.

Din materialul probator rezultă că, reclamantul Goriunov Igor, este condamnat şi deţinut în Penitenciarul nr. 17, Rezina.

În ședința de judecată s-a constatat că, la data de 16.03.2020, condamnatul Goriunov Igor a depus în instanța de judecată cerere prin care a solicitat liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, potrivit art. 91 din Codul penal.

Conform încheierii din 21.04.2022, cererea condamnatului a fost respinsă ca neîntemeiată.

Totodată, la data de 19.07.2021, reclamantul a depus în instanța de judecată o cerere prin care a solicitat transferul din regim comun de detenție în regim înlesnit potrivit prevederilor art. 257^1 alin. (4) Cod de executare.

Prin încheierea din 23.09.2022, cererea condamnatului la detenţiune pe viaţă Goriunov Igor a fost admisă și s-a obligat administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina, de a dipsune transferul condamnatului, din regim comun în regim înlesnit de detenție (f.d.10-14).

În 2024, reclamantul s-a adresat Comisiei Penitenciarului nr. 17 Rezina cu o cerere prin care a solicitat înaintarea unui demers în instanța de judecată pentru a fi examinată posibilitatea liberării sale condiționate.

Potrivit extrasului din procesul-verbal nr. 04 al Comisiei Penitenciarului nr. 17 Rezina din data de 27.02.2024, cererea lui Goriunov Igor a fost respinsă. Motivele invocate de Comisie au fost: neexecutarea termenului minim de 30 de ani închisoare și comportamentul negativ (f.d.18).

Potrivit art. 15 alin.(1) Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art. 16 alin.(1) lit. g) Codul civil, apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Potrivit prevederilor art. 21 din Codul civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

Instanța de judecată reține faptul că, în conformitate cu art. 5 din Codul de procedură civilă, niciunei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă, imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei.

Art. 12 alin.(3) din Codul de procedură civilă prevede că, în cazul inexistenţei unei norme de drept care ar reglementa un raport litigios, instanţa judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, instanţa se conduce de principiile de drept şi de sensul legislaţiei în vigoare (analogia dreptului).

Drept urmare, având în vedere art.13 din Convenţie, în cazul în care acţiunea privind compensarea prejudiciilor pentru violarea art.3, 5 şi 8 din Convenţie nu cade sub incidenţa nici a Legii 1545-XIII şi nici a art.313 din Codul de procedură penală,

instanța va soluţiona pricina aplicând direct prevederile Convenţiei şi jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit constant că articolul 3 din Convenție consacră una dintre valorile fundamentale ale unei societăți democratice, interzicând absolut tortura și tratamentele inumane sau degradante, indiferent de circumstanțe sau de faptele victimei.

Acest drept este intangibil și nu admite derogare nici în caz de război sau de pericol public, potrivit art. 15 din Convenție. Jurisprudența Curții Europene (cauzele Rezmives și alții v. România, Kudla v. Polonia, Ostrovar v. Moldova, Baștovoi v. Moldova) subliniază obligația statului de a asigura condiții compatibile cu demnitatea umană și de a evita orice tratament care provoacă suferințe ce depășesc nivelul inerent detenției.

Exercitarea drepturilor şi libertăţilor recunoscute de prezenta Convenţie trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine naţională sau socială, apartenenţă la o minoritate naţională, avere, naştere sau orice altă situaţie.

Reieșind din prevederile legale citate supra, în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de judecată reține că persoanele aflate în detenție continuă să beneficieze de toate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Constituția RM și Convenția Europeană pentru Apararea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, cu excepția dreptului la libertate. Statul are obligația de a proteja individul de orice ingerinţe arbitrare, să adopte măsuri menite să asigure respectarea vieții de familie, interzicerea discriminării etc.

Reclamantul susține că, prin respingerea cererii sale de aplicare a art. 91 Cod penal al RM (liberarea condiționată de pedeapsă), autoritățile ar fi manifestat un tratament inuman și degradant, contrar standardelor art. 3 CEDO.

Instanța deduce că, potrivit probelor administrate, cererea reclamantului privind aplicarea art. 91 Cod penal, a fost examinată de judecătorul de instrucție în conformitate cu prevederile art. 471 alin.(1) Cod de procedură penală, adică de o instanță competentă, care ***a constatat inexistența temeiurilor legale pentru liberarea condiționată la acel moment,*** menționând: că pe parcursul executării pedepsei *nu a dat dovadă constant de un comportament ireproșabil, fiind sancționat disciplinar de 14 ori în perioada 1995-2016*. Totodată instanța a conchis că faptul că sancțiunile disciplinare stabilite anterior au fost stinse, nu constituie în sine un argument pentru aplicarea imediată față de condamnat a prevederilor ar. 91 Cod penal (f.d.12).

Art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede că „nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

Este adevărat că în practica Curții Europene a drepturilor omului, Curtea a statuat că detențiunea pe viață fără posibilitatea reală de eliberare reprezintă un tratament inuman (cauza Vinter și alții vs Regatului Unit). La fel Curtea Europeană în cauza Trabelsi vs Belgia, a reținut că lipsa unui mecanism clar de revizuire constituie o

încălcare, iar în cauza Marcello Viola contra Italiei a menționat că lipsa accesului real la liberare condiționată echivalează cu un tratament degradant.

Analizând cauzele sus menționate, instanța de judecată constată că acestea sunt irelevante speței, or art. 91 Cod penal al Republicii Moldova reglementează liberarea condiționată a persoanelor condamnate la detențiune pe viață**,** instituind criterii obiective referitoare la durata executată, comportament, gradul de corectare, evaluări de risc etc.

Conform acestui standard, o pedeapsă pe viață nu este, în sine, contrară art. 3, cu condiția existenței unui mecanism real și efectiv de reducere a pedepsei, care să ofere condamnatului o „șansă realistă de eliberare" și posibilitatea evaluării progresului în procesul de corectare.

În dreptul intern, art. 91 CP reprezintă mecanismul legal de liberare condiționată**,** aplicabil inclusiv condamnaților la detențiune pe viață, sub rezerva îndeplinirii cumulative a criteriilor prevăzute de lege.

Instanța notează că, ***procedura prevăzută de art. 91 Cod penal, nu garantează liberarea****, ci stabilește posibilitatea acesteia doar în cazul întrunirii cumulative a criteriilor legale.*

Reclamantul își întemeiază pretențiile pe faptul că respingerea cererii de liberare condiționată ar constitui, în sine, un tratament inuman/degradant.

Astfel instanța constată că, Convenția în sine nu garantează dreptul la liberare înainte de termen. Simpla existență a pedepsei detențiunii pe viață, în dreptul intern, nu constituie prin ea însăși încălcare a art. 3, atât timp cât există un mecanism real de revizuire, conform jurisprudenței CEDO privind „hope of release".

Reclamantul a avut acces efectiv la procedura de revizuire prevăzută de art. 91 CP. Cererea sa a fost examinată conform criteriilor legale, în cadrul unui proces contradictoriu, cu participarea părților. Respingerea cererii s-a bazat pe elemente obiective: comportamentul insuficient de corectat, evaluările de risc, gravitatea faptei. Reclamantul nu a prezentat dovezi ale unor tratamente fizice sau psihice, condiții materiale degradante, violențe sau alte acțiuni care să atingă nivelul de severitate prevăzut de art. 3.

Sarcina de a proba că faptele constituie discriminare revine pârâtului, cu excepţia faptelor ce atrag răspundere penală.

Contrar acestor prevederi legale, reclamantul Goriunov Igor nu a prezentat nicio probă, niciun element constitutiv de discriminare, astfel nefiind stabilită discriminarea acestuia de către pârâți pe criteriul invocat.

Conform jurisprudenții Curții Europene a drepturilor Omului, o pedeapsă pe viață este compatibilă cu art. 3 dacă: 1.există o posibilitate reală de revizuire (legală și de facto); 2.mecanismul de revizuire este accesibil și efectiv și 3. sunt stabilite criterii clare și previzibile.

Prin urmare, faptul respingerii cererii de liberare condiționată prin încheierea judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 21.04.2022, nu poate fi calificat ca tratament

inuman ori degradant. Hotărârea penală reprezintă un act de aplicare a legii și nu are caracter abuziv sau arbitrar.

Mai mult, art. 267 alin. (2) Cod de executare, prevede posibilitatea depunerii repetate a demersului/cererii de eliberare condiționată înainte de termen în cazul în care anterior instanța de judecată a respins demersul.

În cerere reclamantul mai invocă că administrația peniatenciarului neîntemeiat și nejustificat prin procesul verbal nr.04 din 27.02.2024 i-a repins cererea cu privire la înaintarea unui demers repetat în instanța de judecată pentru a fi examinată posibilitatea liberării sale înainte de termen pe motiv că nu executa-se termenul minim de 30 de ani și comportamentul său negativ. În argumentarea poziției sale Goriunov Igor invocă că, prin încheierea judecătoriei Orhei sediul Rezina din 23.09.2022 s-a constat că în privința sa sunt aplicabile prevederile art. 257/1 alin.(4) Cod de executare, iar caracteristica sa negativă se datorează faptului că dânsul sermnalează neregulile din cadrul instituției și se plânge de încălcarea drepturilor sale prevăzute de lege.

Analizând legislația procesual penală în cumul cu codul de executare, instanța de judecată conchide că aceste argumente ale reclamantului nu sunt suficiente pentru a constata încălcarea drepturilor sale prevăzute de art. 3 CEDO, or reclamantul după refuzul din 27.02.2024 a penitenciarului de a înainta demers, a dispus în conformitate cu prevederile art.266 alin.(3) Cod de executare, de dreptul să depună personal cerere nemijlocit în instanţa de judecată prin care să solicite repetat aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 Cod penal.

Tot aici instanța de judecată relevă că persoanele care execută pedeapsa la detențiune pe viață mai dispun și de posibilitatea înlocuirii părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă în conformitate cu preverile art. 92 alin. (3^1) Cod penal , care stipulează că în privința persoanelor care execută pedeapsa detențiunii pe viață, înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată după ce condamnatul a executat cel puțin 25 de ani de închisoare.

Argumentul reclamantului că în R. Moldova pedeapsa detențiune pe viață este de facto ireductibilă, instanța de judecată îl va respinge ca neîntemeiat, or potrivit portalului instanțelor de judecată https://jor.instante.justice.md/ în ultima perioadă în privința mai multor persoane au fost aplicate diferite mecanisme prin care pedeapsa stabilită anterior cu detențiune pe viață a fost înlocuită cu o pedeapsă mai blândă, a se vedea cauza (nr. 21rji-1748/2024 Spatari Dumitru, nr. 21rji-1766/2024 Glec Alexandru).

Tot în acest context, instanța de judecată menționează că la data de 24.12.2021 a fost adoptată Legea nr. 243 privind amnistia. De prevederile acestei legi au beneficiat 15 persoane condamnate la detențiune pe viață, cărora instanțele naționale le-a comutat pedeapsa la 30 ani închisoare, a se vedea, cauza (nr.21rji-1195/24 Movilean Serghei, nr. 21rji-2844/23 Susițchi Dorin, nr.21rji-659/24

Slobozeanu Ilie, nr.21rji-894/24 Cebotari Eugen, nr.21rji-798/24, Zlobin Andrei, nr.21rji-703/2024 Manoilă Eugen etc).

Generalizând cele menționate, instanța de judecată concluzionează că actualmente legislația R. Moldova prevede mecanisme clare și previzibile, care permit persoanei care execută pedeapsa detențiunii pe viață de a beneficia de revizuirea reală pedepsei stabilite anterior.

În speță, instanța relevă că cererea reclamantului cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal a fost examinată conform criteriilor legale, în cadrul unui proces contradictoriu, cu participarea părților. Respingerea cererii s-a bazat pe elemente obiective: comportamentul insuficient de corectat, evaluările de risc, gravitatea faptei. Astfel, intanța deduce că, refuzul de a fi eliberat reclamantul s-a fundamentat pe circumstanțe concrete și actuale la acel moment. Totodată, reclamantul nu a prezentat dovezi că nimeni dintre condamnații pe viață nu este eliberat în mod real și nu a demonstrat existența unei practici administrative care ar transforma mecanismul într-unul doar formal sau inaccesibil. În absența unor astfel de probe, afirmația privind ireductibilitatea de facto rămâne o prezumție**,** nu un fapt dovedit. Or, cauzele menționate mai sus care au fost pronunțate în privința altor persoane care executau pedeapsa detențiune pe viață atestă contrariul.

Prin urmare, pedeapsa aplicată reclamantului nu este ireductibilă de facto în sensul jurisprudenței CEDO, iar faptul că cererea sa în anul 2022 a fost respinsă nu reprezintă o încălcare a art. 3, or instanța a respins demersul nu pe motiv de „ireductibilitatea" pedepsei, dar pe motivul comportamentului disciplinar și a neîndeplinirii cumulative a condițiilor legale la acel moment.

Cu privire la cerința reclamantului referitor la constatarea încălcării drepturilor lui Goriunov Igor garantate la art. 5 CEDO, se reține următoarele.

Articolul 5 §1 lit. (a) CEDO permite detenția „în urma condamnării pronunțate de un tribunal competent". Conform jurisprudenței constante a Curții Europene: detenția persoanei condamnate rămâne legală atât timp cât se întemeiază pe hotărârea de condamnare; - pentru a exista o încălcare a art. 5, reclamantul trebuie să demonstreze fie că detenția sa nu mai are legătură cu hotărârea inițială, fie că devine arbitrară datorită unor deformări procedurale grave.

Instanța reține că reclamantul a fost condamnat printr-o hotărâre definitivă pronunțată în baza Codului Penal în vigoare la data comiterii faptei. Atât Codul Penal din 1961 (art. 51 alin. (1) și (7)), cât și Codul Penal actual prevăd pedeapsa detențiunii pe viață pentru anumite infracțiuni deosebit de grave. Prin urmare, temeiul legal al condamnării nu a dispărut, iar detenția sa continuă să se bazeze pe o hotărâre judecătorească valabilă. Chiar dacă legislația penală a fost reformată, hotărârile judecătorești pronunțate în baza Cod penal red. 1961 rămân valabile, își produc efectele juridice, pot fi supuse doar procedurilor de revizuire sau aplicării legii penale mai favorabile, dacă este cazul.

Astfel, reclamantul nu a demonstrat că, legea nouă ar fi mai favorabilă în sensul reducerii limitei pedepsei, că pedeapsa aplicată nu se regăsește în legislația actuală, că ar fi intervenit o dezincriminare sau că ar exista vreo ruptură de legalitate a temeiului de condamnare. Aceste elemente lipsesc, astfel că susținerea privind lipsa unui temei juridic este neîntemeiată.

Curtea a precizat în mod constant că art. 5 nu garantează dreptul la reducerea pedepsei pe viață, nici la eliberare condiționată; aceste elemente aparțin art. 3 CEDO și politicii penale interne (a se vedea *Murray c. Olanda*, *Kafkaris c. Cipru*, *Vinter c. Regatului Unit*).

Instanța constată că reclamantul execută pedeapsa detențiunii pe viață în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive, pronunțate de o instanță competentă. Detenția reclamantului are, prin urmare, temei juridic clar și se încadrează în ipoteza art. 5 §1 lit. (a) CEDO.

Faptul că cererea privind aplicarea art. 91 CP a fost respinsă nu afectează legalitatea detenției. Existența posibilității de liberare condiționată reprezintă un mecanism suplimentar de individualizare a executării pedepsei, iar neadmiterea cererii nu rupe legătura cauzală dintre condamnare și detenția în curs.

Aici instanța ține să menționeze, faptul că reclamantul a executat deja termenul minim de 25 de ani închisoare, care îi acordă dreptul de a înainainta cerere privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, nu echivalează cu dreptul de a fi eliberat automat, or instanța urmează să evalueze fiecare caz individual ținând cont de persoana condamnată, comportamentul acesteia pe parcursul executării pedepsei, gravitatea faptelor și interesele societății.

Argumentul reclamantului referitor la pretinsa „ireductibilitate de facto" a pedepsei nu poate fi reținut sub aspectul art. 5 CEDO, întrucât această chestiune ține de garanțiile instituite de art. 3 CEDO, unde Curtea examinează existența unei perspective reale de eliberare (*Vinter vs Regatul Unit*, *Murray vs Țărilor de Jos*, *Violla vs Italia*).

Mai mult, art. 5 alin.(1) lit. a) CEDO nu garantează dreptul la reducerea pedepsei și nu obligă statele să instituie sau să admită automat cereri de liberare condiționată, această normă prevede că nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa decât dacă este deținut legal în baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent.

În speță, nu s-a demonstrat că detenția reclamantului ar fi devenit arbitrară, neprevizibilă sau că ar fi fost transformată într-o formă de detenție lipsită de controlul unei instanțe. Examinarea cererii de liberare condiționată a fost efectuată de instanța de judecată competentă, în baza criteriilor prevăzute de lege, cu emiterea unei hotărâri motivate, care a fost verificată de instanța ierarhic superioară,iar reclamantul beneficiază în continuare de dreptul de a se adresa repetat instanțelor competente cu cereri de eliberare condiționată înainte de termen în baza art. 91 Cod penal, sau cu cereri de înlocuire a pedepsei neexecutate cu o pedeapsă ma blândă în baza art. 92 Cod penal.

Astfel, instanța reține că detenția reclamantului este întemeiată pe o hotărâre judecătorească definitivă, conform art. 5 §1 lit. (a) CEDO. Procedurile de liberare condiționată nu afectează legalitatea detenției.

Prin urmare, analizând circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialul dosarului instanța a stabilit că nu s-a constat că ar exista careva temeiuri sau circumstanțe care ar proba încălcarea drepturilor reclamantului prevăzute de art. 3, 5 CEDO, motiv din care va respinge cerințele reclamantului ca fiind neîntemeiate.

Întrucât pretențiile principale urmează a fi respinse ca nefondate, pe cale de consecințe se impune respingerea și a pretențiilor subsegvente privind repararea prejudiciului moral în sumă de 600 000 lei.

În conformitate cu prevederile art. 94, 98, 236 – 241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Goriunov Igor împotriva Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor și Penitenciarului nr. 17 Rezina, cu privire la constatarea încălcării drepturilor prevăzute de art. 3 și art. 5 din Convenția Drepturilor Omului și încasarea prejudiciului moral, ***ca fiind neîntemeiată***.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediu Rezina, în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii.

Preşedintele şedinţei,
Judecător /sermnătura/ Veronica Cuculescu
Copia corespunde cu originalul.
Preşedintele şedinţei,
Judecător Veronica Cuculescu